

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 251: Do Phân Biệt Mà Khởi Lên Là Tho. Vẫn Còn Hai Món Chấp Là Ngã Chấp Và Pháp Chấp Câu Sanh, Đó Là Những Chấp Trước Vi Tế Đến Từ Khởi Tâm Động Niệm

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 018)

Chuyên ngữ: Tịch Minh

【Do phân biệt mà khởi lên là thô. Vẫn còn hai món chấp là Ngã chấp và Pháp chấp câu sanh, đó là những chấp trước vi tế đến từ khởi tâm động niệm.】

Đây là quan sát sâu thêm một tầng nữa, cả vọng tưởng và chấp trước đều có hai loại tình trạng này. Loại sanh ra từ sự phân biệt, chính là sáu căn của chúng ta đối với cảnh giới sáu trần mà khởi tâm động niệm; từ nơi này mà sanh ra thì gọi là thô, tướng này là thô. Những tướng Ngã, Nhân, Chúng sanh, Thọ giả, Pháp tướng, Phi pháp tướng đã giảng ở phần trước đều là thô. Đối với người sơ học chúng ta, chúng ta rất dễ dàng giác sát (nhận biết) được, rất dễ dàng lãnh hội được.

Lại còn một loại khác, không cần phải đối với cảnh giới bên ngoài, tự mình vẫn sanh ra những phiền não này, đây gọi là vi tế. Loại chấp trước vi tế này, không phải chỉ ở trong đời này, mà là tập khí của nhiều đời nhiều kiếp. Giống như buổi tối chúng ta ngủ nằm mộng, cảnh giới hiện ra trong mộng, lúc đó sáu căn của chúng ta không tiếp xúc với cảnh giới bên ngoài, thế mà vẫn hiện ra bao nhiêu cảnh giới như vậy, đó đều là tập khí trong quá khứ đời trước, cho nên cảnh giới đó là tế (vi tế).

Lại còn có loại vi tế hơn thế nữa, trong mộng cũng không hiện ra được. Làm sao nó mới hiện ra? Khi có định công, ở trong thiền định thâm sâu cũng sẽ hiện ra cảnh giới, đó chính là cực kỳ vi tế, cái này gọi là “Câu sanh Ngã Pháp nhị chấp” (hai loại chấp trước là Ngã chấp và Pháp chấp câu sanh). “Câu sanh” nghĩa là tập khí từ vô lượng kiếp đến nay, không cần phải học, không cần người

dạy, nó tự nhiên khởi hiện hành. Tham - Sân - Si chính là như vậy, không cần ai dạy cả.

Quý vị xem đứa trẻ nhỏ vẫn chưa hiểu chuyện, đứa bé chỉ chừng sáu, bảy tháng tuổi; trẻ con thời nay không giống như thời trước. Trẻ con thời nay mới sáu, bảy tháng, quý vị quan sát kỹ, nó đã có tham sân si, đã nhìn ra được rồi. Không giống như ngày trước, trẻ con ngày trước, nói thật ra, phải đến sau hai, ba tuổi nó mới có. Nó không hiểu thế nào là tham sân si, giai đoạn đó gọi là “thiên chân” (hồn nhiên ngây thơ). Người thời xưa trong giai đoạn ấu thơ, thời gian giữ được sự thiên chân rất dài, giai đoạn đó khá dài; bây giờ thì không được nữa rồi.

Con người thời nay thật quá đáng thương, quý vị xem mới sanh ra được mấy tháng đã khởi tham sân si mạn, đã dấy khởi tham sân si rồi. Nguyên nhân là gì? Trong nhà đều có ti-vi, quý vị đừng thấy nó không hiểu chuyện, mỗi ngày mắt nó cứ trân trân nhìn vào ti-vi, ở trong đó đã câu dẫn (khơi dậy) tất cả những phiền não câu sanh của nó ra rồi. Điều này cho thấy, hiện nay đã không còn sự thiên chân, sự hồn nhiên ngây thơ không còn nữa. Cho nên nghĩ đến chỗ này, làm người thật chẳng dễ, kiếp sau nếu như làm người nữa, thì sống không dễ chịu đâu, ngày tháng sẽ rất khó khăn. Người thời trước còn có chút đáng về con người, còn có thể làm người được; người thời nay thì không thể làm người được nữa rồi.

Nhìn xem trẻ con thời nay thực tình mà nói vô cùng đáng thương, sanh ra chưa được mấy tháng, phiền não đã khởi hiện hành. Hai đứa trẻ ở cùng một chỗ, cho chúng một cái kẹo, chúng liền biết tranh, biết giành, giành không được thì sẽ khóc, tham sân si hoàn toàn biểu lộ ra hết, đây đều là không ai dạy chúng cả, cái này gọi là “phiền não câu sanh”.

Chúng ta từ nơi này có thể quan sát thấy được, đây là vi tế. Chúng ta muốn đoạn trừ, thì trước tiên phải đoạn từ cái thô, từ thô đoạn dần đến tế. Chấp trước vi tế nhất định phải dùng định công để đoạn, định công mới có thể phục trụ (chế ngự) được. Loại cực kỳ vi tế thì phải dùng trí tuệ để quán chiếu, như vậy mới được; “chiếu kiến ngũ uẩn giai không”, vấn đề đó mới gọi là thực sự giải quyết.

Định công phục trụ nó, cái đoạn đó gọi là Phục đoạn (chế phục), không phải là Diệt đoạn (diệt trừ hẳn). Thực ra, trong kinh Đại Thừa chúng ta hiểu rõ, cái gọi là Diệt đoạn chính là Chuyển, là chuyển biến. Sau khi chuyển biến,

phiền não và chấp trước thật sự không còn nữa, biến thành trí tuệ vô thượng.
Chuyển phiền não thành Bồ-đề, Bồ-đề chính là trí tuệ chân thật.